			3 прашања од сите области опфатени со предметната програма за Патолошки основи на болестите **Практичен дел (според каталог на вештини): микроскопска анализа и дијагноза на 2 хистолошки препарати Студентот е должен да освои минимум од предвидените бодови за секој дел од испитот посебно. Во спротивно, испитот се смета за неположен. Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, континуираната проверка и завршниот испит.
20	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 59 бода	5 (пет) (F)
		од 60 до 68 бода	6 (шест) (E)
		од 69 до 76 бода	7 (седум) (D)
		од 77 до 84 бода	8 (осум) (C)
		од 85 до 92 бода	9 (девет) (B)
		од 93 до 100 бода	10 (десет) (A)
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна студентите, контрола на асистентите во изведување на практичната настава и проценка на постигнатиот успех на студентите, како и проодноста на студентите кои го положиле предметот	

22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Кумар, Абас, Фаусто, Астер (уредници)	Робинс и Котран: Патолошки основи на болестите	Арс Ламина, Скопје	2015
		2.	Kumar V, Abbas AK, Fausto N, Aster JC.	Pathologic Basis of Disease, 8th Edition	Saunders	2010
		3.	Група автори	Практикум за хистопатолошки вежби за студенти по медицина и стоматологија	Катедра по патологија, Медицински факултет, Скопје	2008
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Robbins and Cotran	Pathology Atlas	Saunders	2006/2010

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии
1.	Наслов на наставниот предмет	Фармакологија
2.	Код	ДМЗФА2
3.	Студиска програма	Дентална медицина - интегрирани студии од прв и втор циклус
4.	Организатор на	Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ Скопје,

	студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Медицински факултет – Скопје, Институт за претклиничка и клиничка фармакологија			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Интегрирани студии од прв и втор циклус			
6.	Академска година / семестар	Година	2	семестар	4
7	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	5			
8.	Наставник (во случај на повеќе наставници назначен одговорен наставник)	Раководител на катедрата за фармакологија проф. д-р Трајан Балканов *наставата ја изведуваат сите членови на катедрата за фармакологија			
9.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски			
10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот	Ислушани сите задолжителни предмети од прва година			
11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	Примарни цели на предметната програма се: – запознавање со предметот и задачите на фармакологијата; – стекнување на знаења за фармакодинамските дејства на лековите и нивните механизми на дејства преку кои ги остваруваат своите ефекти; – стекнување на знаења за фармакокинетиката на лековите, апсорбција, биорасположивост, дистрибуције, метаболизам и елиминација на лековите; – стекнување на основни познавања за токсикологијата и токсиколошките истражувања како и нивното значење во развојот на лековите – изучување на можните интеракции помеѓу лековите и други форми на интеракци; – стекнување на знаења за доза на лек и видови на дози; – оптимизација и специфичен индивидуален пристап во прилагодување на терапијата и режимот на дозирање на лековите; – стекнување на базични познавања за безбедната употреба на лековите, можните несакани дејства и фармаковигиланцата како клучна компонента за безбедната употреба на лековите; – стекнување на основни познавања за селектирани групи на лекови, со посебен осврт на значењето на лековите за третман на болка, наузеа, повраќање, третман на алергиски реакции; – запознавање со лековите наменети за третман на респираторни, кардиоваскуларни и невролошки заболувања. – стекнување на базични знаења за лековие кои се користат за третман на заболувања дигестивниот систем, ендокрините органи и мускулоскелетниот систем. – разбирање на основните принципи на фармакогенетика – стекнување на знаења во однос на безбедноста на лековите, можните несакани дејства на лекови - локални и системски, како и минимизрање на ризикот од истите. – обучување на студентите за препишување на лекови и изучување на фармацевтските дозирани форми			
12.	Детална содржина на предметот по поглавја и единици со резултатите од учење за секое поглавје	Теоретска настава -предавања 1. Поглавје- Општа фармакологија • Вовед во фармакологијата .... 1 час • Фармакодинамија – Механизам на дејство на лековите: општи принципи .... 2 часа			

		– Клеточни механими на дејство на лековите	2 часа
		– Мерења и методи во фармакологијата-биоесеи …..	2 часа
		• Фармакокинетика	
		– Апсорбција и биорасположивост на лековите	2 часа
		– Дистрибуција на лековите	1 час
		– Метаболизам на лекоите	1 час
		– Елиминација на лековите	1 час
		• Штетни дејства на лековите и фармаковигиланца	2 часа
		• Зависност од лекови и други супстанции и нивна злоупотреба	1 час
		Резултат од поглавје 1: студентот да стекне знаења за механизмите на дејство на лековите преку кои ги остваруваат своите ефекти, за нивните фармакодинамски дејства, можните интеракции, нивните фармакокинетски карактеристики, како и за нивните потенцијални штетни и токсични дејства и начин за нивно минимизирање.	
		2. Поглавје – Специјална фармакологија	
		• Хемиски медијатори и автономен нервен систем	1 час
		• Холинергична и норадренергична трансмисија	2 часа
		• Лекови што влијаат на срцевата функција	2 часа
		• Васкуларен систем (вазокнстриктори и вазодилататори)	2 часа
		• Атеросклероза и метаболизам на липопротеини	1 час
		• Лекови кои се користат кај васкуларни заболувања-хемостаза и тромбоза	2 часа
		• Лекови за терапија на респираторни заболувања	2 часа
		• Третман на заболувања на бубрезите и уринарниот тракт	1 час
		• Лекови за треман на заболувања на гастроинтестиналниот тракт	1 час
		• Лекови кои се користат за третман на заболувања на ендокриниот систем	2 часа
		• Антиалергиски и антинфламаторни лекови	2 часа
		• Менаџмент на болка	2 часа
		• Анксиолитични и хипнотични лекови	2 часа
		• Лекови за третман на заболувања на централниот нервен систем: антидепресиви, антипсихотици, антиепилептици	3 часа
		• Антимикробни лекови	4 часа
		Резултат од поглавје 2: студентот да стекне базични знаења за лековите кои се користат за третман на најзначајните и најчестите заболувања како би можел самостојно да пропише соодветна терапија и режим на дозирање.	
		Вкупно	45 часа
		Практична настава - вежби	
		• Од прво поглавје (изучување на фармацевтски дозирани форми, начин на препишување на лекови, начин на администрација на лековите, пресметување на дози и дозирање на лекови, одредување на јачина на дејство на лековите, ефикасност на лековите, интерактивна фармакологија, несакани дејства и фармаковигиланца)	8 часа
		• Од второ поглавје (фармакографија: специфично препишување на лекови за заболувања според органски системи)	7 часа
		Вкупно:	15 часа

13	Заемна поврзаност на предметите	Биохемија, физиологија, патофизиологија, интерна медицина, педијатрија, инфектологија, анестезија и седација		
14.	Детален опис на наставните и работните методи за предметот	Интерактивна настава (теоретска), работа во мали групи (вежби), интерактивни вежби со користење на софтверот Interactiv Clinical Pharmacology и други облици предвидени со заедничките критериуми на ЕКТС		
15.	Вкупен расположив фонд на време	150 часа		
16.	Форми на наставните активности	16.1.	Предавања- теоретска настава. часови	45
		16.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа: часови	15
		16.3.	Пракса: часови	
17.	Други форми на активности	17.1.	Проектни задачи: часови	
		17.2.	Самостојни задачи: часови	
		17.3.	Домашно учење - задачи	90
18	Услови за потпис	Отсуство најмногу на две вежби и присуство на 60% предвања. Активно учество (бодови) min – max Теоретска настава 1.8 – 3.0 Практична настава 4.2 – 7.0		

19	Начин на оценување		
	19.1.	Тестови: бодови	Тест од општа фармакологија min – max 12.0 – 20.0 Тест од специјална фармакологија min – max 12.0 – 20.0 Практичен испит на материјалот од вежби) min – max 6.0 – 10.0
	19.2.	Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна: бодови	
	19.3.	Завршен испит: бодови *Усен испит (интегративен) – прашања врз основа на кои се проценува интегративното знаење од областа на фармакологијата, кое е значајно за разбирање на целината на предметот.	min. – max. 24.0 – 40.0

20	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 59 бода	5 (пет) Ф
		од 60 до 68 бода	6 (шест) Е
		од 69 до 76 бода	7 (седум) Д
		од 77 до 84 бода	8 (осум) Ц
		од 85 до 92 бода	9 (девет) Б
		од 93 до100 бода	10 (десет) А
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна студентите, контрола на асистентите во изведување на практичната настава и проценка на постигнатиот успех на студентите, како и проодноста на студентите кои го положиле предметот	

22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година

		1.	Катедра по фармакологија со токсикологија	Авторизирани предавања		
		2.	Ранг и Дејл: Х.П. Ранг, М.М. Дејл, Џ.М. Ритер, Р.Џ. Флауер	Фармакологија	Академски печат	2013
		3.				
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Гудман и Гилман: Лоренс Брунтон, Џон Ласо, Кејт Паркер	Фармаколошка основа на терапевтиците	Табернакул	2011
		2.	Varagic V, Milosevic P:	Farmakologija	Elit Medika 23 Izdanie	2012
		3.	Bertram G. Katzung, Marieke Kruidering-Hall and Anthony J. Trevor	Pharmacology, Examination & Board Review, 12th Edition	Mc Graw-Hill Educa-tion, LANGE	2019

Прилог бр.3		**Предметна програма од прв циклус на студии**			
1.	Наслов на наставниот предмет	Орална хигиена			
2.	Код	ДМЗОХ2			
3.	Студиска програма	Дентална медицина - интегрирани студии од прв и втор циклус			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Стоматолошки факултет – Скопје, Катедра за болести на устата и пародонтот			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Интегрирани студии од прв и втор циклус			
6.	Академска година / семестар	Година	2	семестар	4
7	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	3			
8.	Наставник	Одговорен наставник: Проф.д-р Кристина Митиќ проф. Д-р Маја Пандилова			
9.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски			
10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот	Отслушани сите задолжителни предмети од прва година			
11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	Цел на предметот е стекнување на пошироки познавања за оралната хигиена и нејзиното значење за општото и оралното здравје. Студентите се оспособуваат за идентификација на денталниот плак, отстранување на меки и тврди наслаги и едукација на пациентот за техниките и средствата за одржување на орална хигиена. Студентите се стекнуваат со вештини за постигнување на оптимална орална хигиена кај пациенти со протетски, ортодонтски помагала и импланти, како и кај пациенти со посебни потреби.			